

2019 წლის ერთიანი ეროვნული გამოცდა

ლიტერატურა

შეფასების სქემა

1. მაზდეანობას (ცეცხლთაყვანისმცემლობას, ზოროასტრიზმს, ატროშანს, მოგვობას). შუშანიკისაგან ნებართვა (დასტური, თანხმობა) არ ჰქონდა (პირობას შუშანიკისგან მალულად იძლეოდა).

- 1. ცეცხლთაყვანისმცემლობას -----1**
2. შუშანიკის დასტური არ ჰქონდა -----1

2. ბევრად მეტ საბოძვარსა და პატივს მოგანიჭებო (თუ გიჭირს, ამ გაჭირვებიდან ამოგიყვანო, გულუხვად დაგასაჩუქრებო); საბოძვარი და პატივი შენვე დაიტოვე შენივე თავის წარსაწყმედად; რომ ქრისტემ იგი უკვე დაასაჩუქრა (რადგან ქრისტიანობას ვეზიარე, ადამიანებისგან დახმარებას არ ვსაჭიროებო; „ოქროი და ვეცხლი შენი შენ თანავე იყავნ წარსაწყმედელად თავისა შენისა“).

- 1. შენს კეთილდღეობას უზრუნველვყოფო -----1**
2. საბოძვარი და პატივი შენთვის დაიტოვეო -----1

3. ძმობის წევრების მოსაძებნად (ძმების წევრების, თეოდორესა და ქრისტეფორეს, დასაბრუნებლად, „ძიებად კრავთა“). მოწიწებული (მოკრძალება, მორიდება, პატივისცემა).

- 1. გაპარული ძმობის წევრების მოსაძებნად -----1**
2. მოწიწება -----1

4. როგორც ლამაზს (მშვენიერს, თვალწარმტაცს, მზეთუნახავს); დაბერდა და ტახტს მემკვიდრე სჭირდებოდა (სიბერე, მოხუცებულობა, „გარდასრული“ ასაკი, ტახტის მემკვიდრედ მე არ რჩებოდა, „მე გარდასრულვარ, სიბერე მჭირს...“); თინათინის ხშირად ნახვის შესაძლებლობა ეძლეოდა („თქვა: „ზედა-ზედა მომხვდების ნახვა მის ბროლ-ფიქალისა“); თავი მამის ტახტზე ჯდომის ღირსად არ მიაჩნდა („მამისა ტახტსა საჯდომად თავი არ ეღირსებოდა“); ვერ ხედავდა კაცს, რომელიც მომავალში მშვილდოსნობასა და ბურთაობაში მისი მსგავსი (ტოლი) იქნებოდა (ვაჟკაცობით ვერავინ შეედრებოდა, ვერავინ ისწავლა მისგან „სამამაცონი ზნენია“); ნადირობაში (მშვილდით ნადირობისას უნდა დაემტკიცებინათ საკუთარი უპირატესობა. დასაშვებია აგრეთვე - მშვილდოსნობაში).

- 1. თვალწარმტაცს -----1**
2. სიბერე -----1
3. სატრფოს ხშირად ნახვდა -----1
4. მიიჩნევდა, რომ მამის ტახტზე ჯდომის ღირსი არ იყო -----1
5. ვაჟკაცობით ვერავინ შეედრებოდა -----1
6. ნადირობაში -----1

5. შეიცნოს საკუთარი თავი (გაიაზროს საკუთარი ვინაობა, ცხოვრების აზრი); დმერთი (უფალი, უზენაესი შემოქმედი).

1. შეიძენოს საკუთარი არსი -----1

2. უფალი -----1

6. არ ჰყავდა მე (შვილი, ვაჟიშვილი, ტახტის მემკვიდრე); ხელწერილი მომეცი, რომ, სანამ ჩემს აზრს არ მოისმენ, მანამ სხვისი ნათქვამის საფუძველზე არ მომკლავო.

1. შვილი არ ჰყავდა -----1

2. ხელწერილი მომეცი, რომ გაუსამართლებლად არ დამსჯიო -----1

7. რომანტიზმს; საქართველოს (სამშობლოს, მამულს).

1. რომანტიზმს -----1

2. საქართველოს -----1

8. თვითონაც იმ მიწად იქცევიან, რომლის დაუფლებისკენაც მიისწრაფვიან. სოფლის ამაოებას ვერც თვითონ გაექცევიან („ალიბერიან იმავ მიწისთვის, / რაც დღეს თუ ხვალ თვითვე არიან!..“); რათა შთამომავლობამ მისი სახელი არ დაწყევლოს (ამქვეყნად კეთილი სახელი რომ დატოვოს. „არ მისცეს წყევით თვის სახელი შთამომავლობას!..“).

1. თავდაც მიწად იქცევიან -----1

2. შთამომავლობამ კეთილად რომ მოიხსენიოს -----1

9. ავტორის შემოქმედებას (დასაშვებია აგრეთვე - პოეზიას, მხატვრულ შემოქმედებას, შემოქმედებას); პოეტი კრიტიკის მეშვეობით ხალხის გამოფხიზლებას ცდილობს („ბრიყვი ამბობენ, კარგი გული კი მაშინვე სცნობს - / ამ სიძულვილში რაოდენიც სიყვარულია!“).

1. ავტორის შემოქმედებას -----1

2. ავტორის „სიძულვილი“ სინამდვილეში ხალხის სიყვარულითაა განპირობებული -----1

10. შვება იგრძნო (სიცოცხლის ხალისი მიეცა. გულს სიამე მოეფინა); სამშობლოს მძიმე მდგომარეობით (ქვეყანა მტრის მონად ქცეულა. სამშობლოს პოეტის გაფრთხილება არ ესმის. „ალერსით მთვრალს ვერ უხილავს ისარი!“).

1. შვება იგრძნო -----1

2. საქართველოს მძიმე მდგომარეობით -----1

11. მეგობრის ცოლი შეუყვარდა, რაც მორალურად დაუშვებელი იყო (ძიძიასადმი სიყვარული ადათ-წესების ფეხქვეშ გათელვას ნიშნავდა. ძიძიას შეყვარება თემს გადაჰკიდებდა); თემიდან მოკვეთა (ხვეიდან გაძევება, სოფლისა და ნათესაობისაგან განკვეთა; „მომორებული იყვეს თემისაგანაც, სოფლისაგანაც, ნათესაობისაგანაც...“).

1. ძიძიას შეყვარების მორალური უფლება არ ჰქონდა -----1

2. თემიდან განკვეთა -----1

12. ბახტრიონის 1659 წლის ისტორიული ბრძოლა ირანელ დამპყრობთა წინააღმდეგ (კახელთა და თუმ-ფშავ-ხევსურთა აჯანყება ყიზილბაშების დასამარცხებლად); მამაკაცები მტერთან ბრძოლაში გაწყდნენ („მამრთა შაკლეს მტერს თავი, / ხსენება გასწყდა კაცისა“); გაპიროვნება (დასაშვებია აგრეთვე - მეტაფორა).

1. კახელთა და თუმ-ფშავ-ხევსურთა 1659 წლის აჯანყება -----1
2. კაცები მტერთან ბრძოლაში დაიხოცნენ -----1
3. გაპიროვნება -----1

13. წინა დღეს შაფათაძის ქორწილში იჩხუბა და სირცხვილის გრძნობა ტანჯავდა (ჩხუბსა და აყალმაყალში მიიღო მონაწილეობა და ერიდებოდა მასპინძლისა. იჩხუბა და ფიქრობდა, რომ მასპინძელთან გამოსაჩენი პირი არ ჰქონდა); ვაჟიშვილი ოჯახს ქონებას გაუყოფდა (ოჯახში ავლადიდების გამყოფი გაჩნდებოდა. პლატონს და ქონებას ვერ გაუყოფდა).

1. იჩხუბა და შაფათაძესთან შეხვედრას ერიდებოდა -----1
2. ძმა პლატონს ქონებას გაუყოფდა -----1

14. ღვთისმშობელს (მარიამ ღვთისმშობელს; დედაღვთისას).

1. წმინდა მარიამ ღვთისმშობელს -----1

15. პოეტური შემოქმედება (შემოქმედებითი შრომა. ლექსის თხზვა. „პოეტის შთაგონებით დასწელება“). მეტაფორა.

1. პოეტური შემოქმედება -----1
2. მეტაფორა -----1

16. ნესტან-დარეჯანს; სუფრის წევრებს (პოეტებს, ნადიმის მონაწილეებს. თანამეინახეებს. დასაშვებია აგრეთვე - ცისფერყანწელებს).

1. ნესტან-დარეჯანს -----1
2. პოეტებს -----1

17. მთვარე; მოკვდება (დაიღუპება, სიკვდილს შეეგებება).

1. მთვარე -----1
2. მოკვდება -----1

18. ფართო ჯიბეში წიგნი ჩაეტეოდა (მოსახერხებელი იყო წიგნის თან სატარებლად); წიგნები რომ წაიკითხონ.

1. წიგნი რომ ჩაედო -----1
2. წიგნები რომ წაიკითხონ -----1

მხატვრული ტექსტის ანალიზის შეფასების კრიტერიუმები

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა **30**. თუ აბიტურიენტის ნაშრომი მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, თითოეული მითითება მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით არის შესრულებული ან ტექსტი მთლიანად არაადეკვატურადაა გაგებული (ანდა გაურკვეველი კალიგრაფიის გამო ნაშრომის წაკითხვა ვერ ხერხდება), **დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.**

დავალების ესა თუ ის მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ **ერთი-ორი** წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ნაშრომი, რომლის მოცულობაც 120 სიტყვას არ აღემატება, VIII, IX და X კრიტერიუმებით არ შეფასდება!

I კრიტერიუმი

№	<i>მოცემული ტექსტის ადეკვატური გაგება და გააზრება</i>	<i>ქულები</i>
1.	ტექსტი ღრმად აა გააზრებული, ნაშრომში იგრძნობა ავტორის უმთავრესი სათქმელისა და ემოციური მიზანდასახულობის წვდომა.	4
2.	ტექსტი ადეკვატურადაა გაგებული.	3
3.	ერთ შემთხვევაში შეინიშნება ტექსტის არაადეკვატური გაგება.	2
4.	ერთზე მეტ შემთხვევაში ტექსტი არაადეკვატურადაა გაგებული.	1
5.	ტექსტი მთლიანად არაადეკვატურადაა გაგებული.	0 ნაწერი აღარ სწორდება

II კრიტერიუმი

№	<i>ნაშრომის აგება</i>	<i>ქულები</i>
1.	ნაშრომი უპასუხებს <i>სამივე</i> მითითებას და <i>კარგადაა ორგანიზებული</i> , აბზაცები <i>სწორადაა</i> გამოყოფილი.	3
2.	ნაშრომი უპასუხებს <i>სამ</i> მითითებას, თუმცა <i>ტექსტი არ არის</i> კარგად ორგანიზებული ან/და ზოგან აბზაცები <i>არასწორადაა გამოყოფილი</i> ; ან ნაშრომი უპასუხებს <i>ორ</i> მითითებას და <i>კარგადაა</i> ორგანიზებული, აბზაცები <i>სწორადაა</i> გამოყოფილი.	2
3.	ნაშრომი უპასუხებს <i>ორ</i> მითითებას, თუმცა <i>ტექსტი არ არის</i> კარგად ორგანიზებული ან/და ზოგან აბზაცები <i>არასწორადაა გამოყოფილი</i> ; ან ნაშრომი უპასუხებს <i>ერთ</i> მითითებას და <i>კარგადაა</i> ორგანიზებული, აბზაცები <i>სწორადაა</i> გამოყოფილი.	1
4.	ნაშრომი უპასუხებს <i>ერთ</i> მითითებას, თუმცა <i>ტექსტი არ არის</i> ორგანიზებული ან/და აბზაცები <i>არასწორადაა</i> გამოყოფილი.	0

III კრიტერიუმი

№	<i>დავალების (მითითებების) ადეკვატური გაგება და გააზრება</i>	<i>ქულები</i>
1.	დავალება <i>ადეკვატურად</i> არის გააზრებული, არ არის საკითხიდან გადახვევის არც ერთი შემთხვევა (ისეთი ფაქტის, მოსაზრებისა თუ ციტატის დამოწმება, რომლებიც განსახილველ საკითხს არ უკავშირდება).	2
2.	დავალების პირობა ძირითადად <i>ადეკვატურად</i> არის გააზრებული, თუმცა <i>ერთ</i> შემთხვევაში შეინიშნება დავალების პირობის <i>არაადეკვატური</i> გაგება ან არის საკითხიდან გადახვევის ერთი შემთხვევა (ისეთი ფაქტის, მოსაზრებისა თუ ციტატის დამოწმება, რომელიც განსახილველ საკითხს არ უკავშირდება).	1
3.	დავალების პირობა <i>არაადეკვატურადაა</i> გააზრებული.	0

IV კრიტერიუმი

№	<i>მოსაზრებების არგუმენტირება და ადეკვატური ციტირება</i>	<i>ქულები</i>
1.	მსჯელობა <i>სამივე</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> (არგუმენტირებულია) და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით.	6
2.	მსჯელობა <i>ორი</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით.	5
3.	მსჯელობა <i>ორი</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ <i>არ არის</i> შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდე წინადადებითაა გადმოცემული).	4
4.	მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით, ხოლო <i>ორი</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით.	3
5.	მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით, <i>მეორე</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ <i>არ არის</i> შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდე წინადადებითაა გადმოცემული).	2
6.	<i>სამივე</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით.	1
7.	<i>ორი</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ <i>არ არის</i> შესრულებული; ან მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით <i>დასაბუთებულია</i> და არგუმენტები <i>გამყარებულია</i> ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ <i>არ არის</i> შესრულებული; ანდა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები <i>არადამაჯერებელია</i> და/ან <i>არ არის</i> გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ <i>არ არის</i> შესრულებული.	0

V კრიტერიუმი

№	ტექსტის მხატვრული თავისებურებების შეფასება	ქულები
1.	მსჯელობა ავტორის სტილის შესახებ <i>დამაჯერებელია</i> ; <i>გამოყოფილია</i> ტექსტის <i>არაერთი</i> მხატვრული თავისებურება და ყველა დამოწმებული მაგალითი <i>ადეკვატურია</i> .	4
2.	მსჯელობა ავტორის სტილის შესახებ <i>დამაჯერებელია</i> და <i>გამოყოფილია</i> ტექსტის <i>არაერთი</i> მხატვრული თავისებურება, თუმცა ერთ შემთხვევაში მაგალითი <i>არასწორადაა</i> დამოწმებული.	3
3.	მსჯელობა ავტორის სტილის შესახებ <i>დამაჯერებელია</i> ; <i>გამოყოფილია</i> ტექსტის მხატვრული თავისებურებებიც, თუმცა ერთზე მეტ შემთხვევაში მაგალითები <i>არასწორადაა</i> დამოწმებული; ანდა ნაშრომში <i>არ არის</i> მსჯელობა ავტორის სტილის შესახებ, თუმცა <i>გამოყოფილია</i> ტექსტის <i>არაერთი</i> მხატვრული თავისებურება და <i>დასაბუთებულია</i> კონკრეტული მაგალითებით.	2
4.	ნაშრომში <i>არ არის</i> მსჯელობა ავტორის სტილის შესახებ, მაგრამ <i>გამოყოფილია</i> ტექსტის <i>არაერთი</i> მხატვრული თავისებურება და <i>დასაბუთებულია</i> კონკრეტული მაგალითებით, თუმცა მოხმობილი მაგალითებიდან <i>ერთი არაადეკვატურია</i> ; ანდა მსჯელობა ავტორის სტილის შესახებ <i>დამაჯერებელია</i> , თუმცა არ არის მოხმობილი <i>არცერთი</i> კონკრეტული მაგალითი.	1
5.	ნაშრომში <i>არ არის</i> მსჯელობა ავტორის სტილის შესახებ, <i>გამოყოფილია</i> ტექსტის მხატვრული თავისებურებები, მაგრამ <i>არ არის</i> დასაბუთებული <i>არცერთი</i> კონკრეტული მაგალითით; ანდა ტექსტის მხატვრული თავისებურებების შესახებ მსჯელობისას მოხმობილია <i>ერთზე მეტი</i> არაადეკვატური მაგალითი; ანდა ნაშრომში საერთოდ <i>არ არის</i> მსჯელობა ტექსტის მხატვრული თავისებურებების შესახებ.	0

VI კრიტერიუმი

№	<i>დამოუკიდებელი აზროვნება და ზოგადი განათლება</i>	<i>ქულები</i>
1.	ნაშრომში <i>მკაფიოდ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა და ზოგადი განათლება.	3
2.	ნაშრომში <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა <i>მკაფიოდ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში <i>მკაფიოდ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, თუმცა <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	2
3.	ნაშრომში <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლებაც და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარიც; ან <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, მაგრამ <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	1
4.	ნაშრომში <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, აგრეთვე <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	0

VII კრიტერიუმი

№	<i>ფაქტობრივი სიზუსტე</i>	<i>ქულები</i>
1.	ნაშრომში <i>არ არის</i> დაშვებული ფაქტობრივი შეცდომა.	1
2.	ნაშრომში <i>დაშვებულია</i> ფაქტობრივი შეცდომა.	0

VIII კრიტერიუმი

№	<i>ლექსიკა და სტილი</i>	<i>ქულები</i>
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) <i>ზუსტად და მკაფიოდ</i> აა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის <i>შესაფერისი სტილი</i> , გვხვდება ორიოდ სტილისტიკური ხარვეზი.	2
2.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ <i>ლექსიკა მწირია</i> , გვხვდება სტილისტიკური ხარვეზებიც.	1
3.	თხზულება სტილისტიკურად <i>გაუმართავია</i> (ზოგიერთი მონაკვეთის აზრის გაგება ჭირს).	0

IX კრიტერიუმი

№	<i>მორფოლოგია-ორთოგრაფია და სინტაქსი</i>	<i>ქულები</i>
1.	არ არის <i>ორზე მეტი</i> შეცდომა.	3
2.	არ არის <i>ოთხზე მეტი</i> შეცდომა.	2
3.	არ არის <i>ექვსზე მეტი</i> შეცდომა.	1
4.	დაშვებულია <i>ექვსზე მეტი</i> შეცდომა.	0

X კრიტერიუმი

№	პუნქტუაცია	ქულები
1.	არ არის <i>სამზე მეტი</i> შეცდომა.	2
2.	არ არის <i>ექვსზე მეტი</i> შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია <i>ექვსზე მეტი</i> შეცდომა.	0